

කොළඹ තදාසන්න දුම්රිය ව්‍යාපෘතිය යටතේ ක්‍රියාත්මක වන ප්‍රවාහන ව්‍යාපෘති සඳහා පූර්ව සුදානම් කිරීමේ පහසුකම් පිළිබඳ ව්‍යාපෘතියේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන, ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය සහ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව (ADB) අතර 2016 ඔක්තෝබර් 28 දින එළඹි අංක 3425 එස්ආර්අයි (එස්එම්) දරන ණය ගිවිසුමේ 4.03 (අ) වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 (1) ව්‍යවස්ථාවෙහි ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත්කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

## 1.2 ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අරමුණු, අරමුදල් සැපයීම සහ කාලසීමාව

ණය ගිවිසුමට අනුව, ප්‍රවාහන, මහාමාර්ග, වරාය සහ සිවිල් ගුවන්සේවා අමාත්‍යාංශය ව්‍යාපෘතියේ ක්‍රියාත්මක කරවීමේ නියෝජිතායතනය වන අතර ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව ක්‍රියාත්මක කිරීමේ නියෝජිතායතනය වේ. ප්‍රමුඛතා ප්‍රවාහන ව්‍යාපෘතියේ සුදානම් වැඩිදියුණු කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණු වේ. ව්‍යාපෘතියේ ක්‍රියාකාරකම් එක් සංරචකයක් යටතේ ක්‍රියාත්මක වේ, එනම්, කොළඹ තදාසන්න දුම්රිය මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම සඳහා ශක්‍යතා අධ්‍යයනයන් සිදු කිරීම සහ සවිස්තරාත්මක සැලසුම් සකස් කිරීම සඳහා උපදේශන සේවා සැපයීමය. ණය ගිවිසුමට අනුව, ව්‍යාපෘතියේ ඇස්තමේන්තුගත මුළු පිරිවැය රු. මි. 1,654.54 කට සමාන එ.ජ.ඩො. මිලියන 11.36 ක් වූ අතර ඉන් රු. මිලියන 1,456.50 කට සමාන එ.ජ.ඩො. මිලියන 9.99 ක් ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව (ADB) විසින් මූල්‍යකරණය කිරීමට එකඟ විය. ඉතිරි මුදල වන රු. මිලියන 198.04 ක් ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් මූල්‍යකරණය කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. ව්‍යාපෘතිය එහි ක්‍රියාකාරකම් 2016 ඔක්තෝබර් 28 දින ආරම්භ කර 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට අවසන් කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණි. කෙසේ වුවද, ව්‍යාපෘතියේ ක්‍රියාකාරකම් අවසන් කිරීමේ දිනය 2023 ජුනි 30 දක්වා දීර්ඝ කර තිබුණි.

## 1.3 තත්ත්වගණනය කළ මතය

මෙම වාර්තාවේ 2.1 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට ව්‍යාපෘතියේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ වියදම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනය සහ එහි මුදල් ප්‍රවාහය ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

## 1.4 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර) අනුකූලව මා විසින් විගණනය සිදුකරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

## 1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ කළමනාකරණයේ සහ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය

ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

ව්‍යාපෘතියේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය පරීක්ෂා කිරීම සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

## 1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුවෙන් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. තවද,

- වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගේ අවදානම් හඳුනාගැනීමේදී හා තක්සේරු කිරීමේදී අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීමෙන් වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන්නා වූ අවදානම් මඟහරවා ගැනීමට, ප්‍රමාණවත් සහ සුදුසු විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම මාගේ මතයට පදනම් වේ. වරදක් නිසා සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවක් හේතුවෙන් සිදුකරන ලද ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයක් හඳුනා නොගැනීම මගින් සිදුවන්නාවූ බලපෑම ප්‍රබල වන අතර, දුස්ස්‍යන්ධාත්‍ය, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීම, වේතනාන්විත මඟහැරීම, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟහැරීම වංචාවක් ඇතිවීමට හේතුවේ.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවූවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

මාගේ විගණනය තුළදී හඳුනාගත් වැදගත් විගණන සොයාගැනීම්, ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර පාලන දුර්වලතා හා අනෙකුත් කරුණු පිළිබඳව පාලනය කරනු ලබන පාර්ශවයන් දැනුවත් කරන ලදී.

## 2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

### 2.1 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

| ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු / විගණන නිරීක්ෂණය                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | මුදල රු. මිලියන | කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම                                                                                                                           | විගණකගේ නිර්දේශ                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|
| (i) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 01 හි අංක 27 ඡේදයට අනුව, ව්‍යාපෘති ගිණුම උපචිත පදනම මත පිළියෙළ කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, ගෙවිය යුතු පොලිය රු. මිලියන 36.56 ක් සහ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියෙන් නිවාස ඒකක මිලදී ගැනීම සඳහා ගෙවිය යුතු රු. මිලියන 63.36 ක් වූ ශේෂය උපචිත පදනම මත ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා ඇති මුළු වගකීම රු.මිලියන 99.92 කින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි. | 99.92           | ඉදිරි වසර සඳහා වන ගිණුම්වලට අවසන් කළ මුදල ගැලපීමට අවශ්‍ය පියවර ගනු ලැබේ.                                                                               | ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව කටයුතු කළ යුතුය. |
| (ii) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 21 හි 39 (අ) ඡේදයට අනුව, ව්‍යාපෘතියේ විදේශ ණයට අදාළව රු. මිලියන 940.15 ක් වූ සමානාත්මතා ගැලපීම් සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.                                                                                                                                                                                                                | 940.15          | ව්‍යාපෘතියේ ව්‍යාපෘති මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමානාත්මතා ගැලපීම් පෙබරවාරි 22 දිනැති රාජ්‍ය ගිණුම් දෙපාර්තමේන්තුවේ මාර්ගෝපදේශ අංක 03/2024 මගින් ඉවත් කරන ලදී. | ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව කටයුතු කළ යුතුය. |

## 3. භෞතික කාර්යසාධනය

### 3.1 ව්‍යාපෘතියේ ක්‍රියාකාරකම්වල භෞතික ප්‍රගතිය

| සංරචකය                                                       | ක්‍රියාකාරකම                                                                                                                                                                                 | ප්‍රමාදය / විගණන නිරීක්ෂණය                                                                                                                                     | කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම                   | විගණකගේ නිර්දේශ |
|--------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|-----------------|
| ව්‍යාපෘතියේ උපදේශන, ශක්‍යතා අධ්‍යයනය සහ සවිස්තරාත්මක සැලසුම් | මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ මරදාන සිට රඹුක්කන, කළුණුවැලි සහ රාගම සිට කොළඹ කොවිටිකඩේ දක්වා වූ තදාසන්න ප්‍රදේශවල දුම්රිය ජාලය, දුම්රිය ස්ථාන සහ ඒ ආශ්‍රිත විදුලි පද්ධතිය සහ මගී පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම | KV දුම්රිය මාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීම කළමනාකරණ ඒකකයේ වගකීම නොවේ. ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකයේ (PMU) කාර්යය වූයේ ADB ණය, ප්‍රවාහන ව්‍යාපෘති සඳහා සැකසීමේ යෝජිත පහසුකම් | ව්‍යාපෘතිය කිරීම සඳහා වාර්තාව භාවිතා කළ යුතුය. |                 |

සඳහා සැලසුම් සකස් කිරීම (TPPF) යටතේ කොළඹ සඳහා ආසියානු සංවර්ධන තදාසන්න ප්‍රදේශය සඳහා බැංකුව විසින් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට එ.ජ.ඩො. මිලියන 8.5 කට සමාන රු. මිලියන 1,551.35 ක් ලබා දී තිබුණි. 2021 වර්ෂය වන විට අදාළ ශක්‍යතා අධ්‍යයනය සහ සවිස්තරාත්මක සැලසුම් සඳහා උපදේශන සේවා සඳහා මෙම මුදලින්, රු. මිලියන 1,446.95 කට සමාන වූ සියයට 93 ක් වැය කරන ලද අතර වාර්තා රේඛීය අමාත්‍යාංශයට භාර දී වසර 04 කට අධික කාලයක් ගත වී ඇත, එසේම, මෙම වාර්තා මේ දක්වා කිසිදු සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියක් සඳහා භාවිතා කර නොතිබුණි.

3.2 කොන්ත්‍රාත් පරිපාලනය

| විගණන නිරීක්ෂණය                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම්                                                                                                                                                                                                                                                          | විගණකගේ නිර්දේශ                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|
| <p>කැලණිවැලි දුම්රිය මාර්ගය දිගේ දුම්රිය ප්‍රවේශ අයිතිය (RoW) හි ජීවත් වන පවුල් නැවත පදිංචි කිරීම සඳහා දේශීය අරමුදල් භාවිතා කරමින් රු. මිලියන 5,412 කට නිවාස ඒකක 1,244 ක් මිලදී ගැනීම සඳහා නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (UDA) සහ ප්‍රවාහන අමාත්‍යාංශය (MOT) විසින් 2017 සහ 2018 වර්ෂවලදී අවබෝධතා ගිවිසුම්වලට එළඹ තිබුණි. ගිවිසුමේ දින සිට වසර දෙකක් ඇතුළත නිවාස ඒකක ව්‍යාපෘතියට භාර දිය යුතු වුවද, ඉදිකිරීම් අවසන් නොකිරීම හේතුවෙන් ගිවිසුම් අනුව මුළු නිවාස ඒකක 550 ක් භාර දී නොමැත. ගිවිසුම් කිහිප වතාවක් දීර්ඝ කර නව අවබෝධතා ගිවිසුම්වලට එළඹුණද, කැලණිවැලි දුම්රිය මාර්ගය දිගේ දුම්රිය ප්‍රවේශ අයිතිය (RoW) හි ජීවත් වන පවුල් නැවත පදිංචි කිරීමට අපොහොසත් වීම හේතුවෙන් කැලණිවැලි දුම්රිය මාර්ගයේ සංවර්ධන කටයුතු ආරම්භ කර නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.</p> | <p>සංශෝධිත ගිවිසුම්වලට අනුව, ඉතිරි නිවාස ඒකක 550 2024 මාර්තු මාසය වන විට භාර දීමට නියමිතව තිබූ අතර සැලසුම් කළ පරිදි, නිවාස ඒකක ලබා දී නොතිබුණි.</p> <p>නැවත පදිංචි කිරීමේ ක්‍රියාවලියේ ප්‍රමාදයන් කැලණිවැලි දුම්රිය මාර්ගයේ සංවර්ධන කටයුතු ආරම්භ කිරීමට කිසිදු බලපෑමක් ඇති නොකරයි.</p> | <p>සැලසුම් කළ පරිදි, KV දුම්රිය මාර්ග සංවර්ධනය ආරම්භ කළ යුතුය.</p> |

### 3.3 උන උපයෝජිත සම්පත්

| විගණන නිරීක්ෂණය                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම්                                                                                                                                                                                                                                                                            | විගණකගේ නිර්දේශ                                      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| <p>වාර්ෂික අයවැය ඇස්තමේන්තු අනුව, ව්‍යාපෘතිය සඳහා රජයේ අරමුදල් ලෙස රු. මිලියන 790 ක ප්‍රතිපාදන වෙන් කර තිබුණද, සමාලෝචිත වර්ෂයේ තථ්‍ය වියදම රු. මිලියන 78.9 ක් වූ අතර අයවැයගත ප්‍රතිපාදනවලින් සියයට 90 කට සමාන වූ රු. මිලියන 711 ක් භාවිත කර නොතිබුණි. ඒ අනුව, ව්‍යාපෘතිය මගින් රජයේ අරමුදල් ඵලදායී ලෙස භාවිත කිරීම සඳහා අයවැය ලේඛනය කාර්යක්ෂම කළමනාකරණ මෙවලමක් වශයෙන් භාවිත කර නොතිබුණි.</p> | <p>අයවැය ප්‍රතිපාදන සැලසුම් කළ පරිදි භාවිත කළ නොහැකි වූ අතර මෙම තත්ත්වය ව්‍යාපෘති පාලනයෙන් ඔබ්බට ගිය තත්ත්වයක් විය. කෙසේ වුවද, ඉතිරි අයවැය ප්‍රතිපාදන ප්‍රවාහන, මහාමාර්ග, වරාය සහ සිවිල් ගුවන් සේවා අමාත්‍යාංශයේ අනෙකුත් කටයුතු සඳහා භාවිත කිරීම සඳහා නියමිත වේලාවට මාරු කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගෙන ඇත.</p> | <p>අයවැය කළමනාකරණ මෙවලමක් වශයෙන් භාවිත කළ යුතුය.</p> |